

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/115/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7514203825
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7514203825.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti M.: X/Milana nar. XX.X.XXXX 2/ V. nar. 22.X.XXXX 3/ M. nar. XX.X.XXXX bývajúce u matky zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice detí rodičov: M. M. nar. XX.X.XXXX bývajúceho vo Z. B. č. XXX zastúpeného JUDr. Ivanom Roháčom LL.M, MBA advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v Humennom na ul. Mierovej č. 2529/87 a M. M. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v C. K. č. XX zastúpenej JUDr. Martou Šuvadovou advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom v Košiciach na ul. Floriánskej č.16 o zníženie a zvýšenie výživného, o odvolaní rodičov proti rozsudku Okresného súdu Košice-okolie zo dňa 18.2.2015 č.k. 9P 74/2014-149 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom znížil výživné od otca pre mal. M., mal. V. a mal. M. na sumu rovnajúcu sa 30% životného minima na nezaopatrené dieťa, určeného zákonom č. 601/2003 Z.z. o životnom minime v platnom znení, ktoré je otec povinný prispievať matke maloletých detí vždy do 15-eho dňa v mesiaci vopred od 18.2.2015. Návrh matky na zvýšenie výživného zamietol. Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka z dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. d/, f/ O.s.p. Matka považuje rozsudok súdu prvého stupňa za nesprávny, poukázala na to, že zo strany otca ide o šikanóznny výkon práva. Poukázala na to, že otec dňa 17.7.2012 podal na Okresný súd Košice-okolie pod sp. zn. 13P 209/2012 návrh na zníženie výživného, ktorý bol Krajským súdom v Košiciach sp. zn. 7CoP 256/2013 dňa 30.1.2014 zamietnutý. Dňa 12.3.2013 podal otec návrh na rozvod manželstva a výrok o rozvode nadobudol právoplatnosť 24.9.2013, ktorým bol otec zaviazaný prispievať na výživu maloletého M. XX eur mesačne, mal. V. XX eur mesačne a mal. M. 70 eur mesačne a výrok o výživnom nadobudol právoplatnosť 30.8.2013. Krajský súd v Košiciach pod sp. zn. 7 CoP 125/2013 rozsudok potvrdil v napadnutom výroku o výživnom na čas po rozvode. Päť mesiacov po doručení rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7 CoP 125/2013 zo dňa 30.8.2013 dňa 24.2.2014 otec opätovne podal návrh na zníženie výživného s tým, že je v súčasnej dobe zamestnaný a je zjavné, že jeho zdravotný stav mu neumožňuje vykonávať prácu. Rozsudok Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 9P 74/2014 považuje za nepreskúmateľné z dôvodu, že nie je zrejmé, z ktorých dôkazov súd vychádzal a z jeho obsahu nemožno vyvodit', aké skutočnosti svedčia o podstatnej zmene zdravotného stavu otca, pretože k tzv. výraznej zmene zdravotného stavu boli zo strany otca predložené lekárske správy - zdravotné záznamy z r. 2011,2012,2013, ktoré boli súdu známe už v predchádzajúcich konaniach a neprihliadalo sa na ne, či už pri určení výživného na čas po rozvode, či v konaní o zníženie výživného. Otec návrhu na zníženie výživného uviedol, že za lieky je nútený uhrádzať 50,- Eur mesačne, avšak nijakým spôsobom nebola preukázaná potreba užívania týchto liekov a to za stavu, že tieto nie sú hrazené poisťovňou. Napriek uvedenému o zlepšení zdravotného stavu otca svedčí v súčasnej dobe i medikamentózna liečba, kedy otec na pojednávaní 12.9.2014 tvrdil, že žiadne lieky neužíva pravidelne.

Užíva Veral, za ktorý je doplatok 3,55 Eura. Otec na hlavnom pojednávaní vo veci sp. zn. 5T 118/2014 dňa 14.1.2015 uviedol, že pracuje ako strážnik vo firme T. A. s.r.o. .A., vypomáha ak ošetrovateľ na hospodárskom dvore, kde býva. Navyše otec na pojednávaní 12.9.2014 tvrdil, že predtým robil čisto pri ovciach a okrem toho v súčasnosti robí aj údržbárske práce. Napriek tomu, že otec neustále poukazuje na svoj zdravotný stav, pričom v súčasnej dobe má 3 zamestnania ako strážnik, ošetrovateľ a údržbár, čo sa však nijako neodráža na výške jeho zdokladovaného príjmu a neodráža sa ani tá skutočnosť, či mu jeho zdravotný stav objektívne - absolútne nebráni vo výkone povolania. Prvostupňový súd mal za to, že pomery na strane otca sa zmenili a nebolo by preto pri rozhodovaní o výživnom spravodlivé poukazovať na jeho vzdanie sa zamestnania a vychádzajúc z príjmu 737,- Eur mesačne a v prospech otca tiež svedčí skutočnosť, že sa mu narodili ďalšie dve deti s matkou, s ktorou nežije v spoločnej domácnosti a ku ktorým má vyživovaciu povinnosť. Súd pri rozhodovaní mal preukázané, že zdravotný stav otca je dlhodobo nepriaznivý a teda nebolo dokázané, že by pomery otca odôvodňovali určiť výživné vo väčšom rozsahu ako 30 % životného minima na jedno nezaopatrené neploleté dieťa. Matka dala do pozornosti, že otec maloletých detí sa dobrovoľne vzdal výhodnejšieho zárobku a odišiel k zamestnávateľovi, u ktorého má nižší príjem, ktorú skutočnosť ustálil vo svojom rozhodnutí Okresný súd Košice-okolie sp. zn. 9P 247/2010 a už v tom čase otec uvádzal príjem 274,53 Eur mesačne u zamestnávateľa Agrodružstvo Papin s.r.o. Citovala ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine zhrnúc, že otec by mal niesť zodpovednosť za svoje rozhodnutie byť otcom a musel si byť vedomý následkov, ktoré predstavuje ďalšia vyživovacia povinnosť - narodenie maloletého B. a mal. O. a vzhľadom k uvedenému nie je zrejmé ako otec usmerňuje svoje pracovné a životné aktivity. Poukázal na to, že otec dlhodobo a opakovane neplní svoju vyživovaciu povinnosť a napriek tomu, že bol trestným rozkazom 5T 127/2012 právoplatne odsúdený za prečin zanedbania povinnej výživy a v súčasnej dobe prebieha trestné konanie pre prečin zanedbania povinnej výživy pod sp. zn. 5T 118/2014, kde otec urobil vyhlásenie, že je vinný. Otec zavádzal súd ohľadne jeho vzťahu a spolužitia s pani T. B. z jediného dôvodu, aby zatajil svoje skutočné príjmy a výdavky, obmieňal dôvody, pre ktoré ukončil prácu v PD C., kedy tvrdil, že sa zrušila jeho funkcia za stavu, keď bolo súdom ustálené, že otec sa dobrovoľne vzdal lepšieho príjmu, pretože sa preukázalo, že bol s otcom z dôvodu hrubého porušenia pracovnej disciplíny ukončený pracovný pomer. F., že počas celého konania zdôrazňovala, že došlo k takej zmene pomerov na strane maloletých detí, ktoré odôvodňujú nárok na zvýšenie výživného a nie na zníženie, pretože od r. 2011 uplynulo obdobie viac ako 3 rokov a pomery na strane maloletých detí sa výrazne zmenili. Uviedla, že je jedinou živiteľkou rodiny a po odrátaní všetkých výdavkov jej čistý príjem predstavuje 250,- Eur z čoho musí splácať manželskú pôžičku na jej meno v sume 120,- Eur a z ktorého otec zakúpil osobné motorové vozidlo, ktoré následne podpálil a zničil. Z uvedeného dôvodu navrhuje návrh otca na zníženie výživného zamietnuť a zaviazat' otca prispievať na výživu maloletých detí zvýšeným výživným v sume 120,- Eur pre mal. M., 110,- Eur pre mal. V. a 100,- Eur pre mal. M. a dlžné výživné žiada uhradiť do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Pripojila k odvolaniu zápisnicu o hlavnom pojednávaní dňa 14.1.2015 pred Okresným súdom Košice-okolie sp. zn. 5T 118/2014, rozsudok Okresného súdu Košice-okolie sp. zn. 9P 247/2010, trestný rozkaz sp. zn. 5T 127/2012, trestný rozkaz sp. zn. 5T 118/2014 .

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie aj otec s návrhom, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že zníži výživné dňom 24.2.2014 a advokát si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky s týmto nesúhlasil, pretože výživné bolo znížené v dôsledku zhoršenia jeho zdravotného stavu a existencie ďalších dvoch vyživovacích povinností. Jedná sa o podstatné zmeny na jeho strane, ktoré odôvodňujú podanie takéhoto návrhu. Všetky uvedené okolnosti boli v rámci prvostupňového konania preukázané a on nemal záujem na tom, aby ukracoval maloleté deti na výživnom. Poukázal na svoju nepriaznivú životnú úroveň a na podmienky, v ktorých v súčasnosti žije, ktoré sú nevyhovujúce. Zdôraznil, že pokiaľ je životná úroveň rodičov nízka a nemajú možnosť ju zvyšovať je nevyhnutné obmedziť nároky dieťaťa a prispôbiť ich k takejto životnej úrovni. Ak sú reálne možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho života. Vyslovil presvedčenie, že je v rozpore s dobrými mravmi takéto podanie návrhu na zvýšenie výživného zo strany matky, pretože matka má úmysel poškodiť či znevýhodniť ho, nakoľko nielen ďalšie zvýšenie výživného z jeho strany ale aj zamietnutie návrhu na zníženie výživného by viedlo k neprijateľným dôsledkom prejavujúcim sa vo vzťahu k otcovi vo forme exekúcií resp. trestných konaní. Poukázal na to, že matka poberala a poberá náhradné výživné v súdom stanovenej výške na všetky tri maloleté deti a teda maloleté deti nie sú ohrozené nepoberaním výživného. Poukázal na svoj vážny a nepriaznivý zdravotný stav preukázaný lekáarskymi správami, z ktorých je zrejmé, že má zdravotné problémy

dlhodobého charakteru a má odporúčanú ďalšiu operáciu chrbtice. Považuje za pozoruhodné, že napriek zdravotným komplikáciám a značnej nezamestnanosti v regióne, nie je schopný nájsť si vhodnú prácu tak, aby si mohol zabezpečiť príjem a prežiť. Poprel, že by sa dobrovoľne vzdal výhodnejšieho zárobku a odišiel k zamestnávateľovi, u ktorého má nižší príjem, pretože si uvedomuje vážnosť vzniknutej situácie a vyvíja maximálne úsilie k tomu, aby si vyživovaciu povinnosť plnil a nepravidelné platenie výživného bolo podmienené jeho možnosťami a schopnosťami, pričom sama matka v trestnom konaní sp. zn. 5T 118/2014 uviedla, že otec jej 1.5.2012 do konca roka 2012 uhradil 587,- Eur a od 1.1.2013 do konca roka 2013 558,- Eur, za rok 2014 do júna zaplatil 280,- Eur a následne exekúciou mu bolo stiahnutých 637,- Eur. Poukázala na to, že na pojednávaní 12.9.2014 uviedol, že robil čisto pri ovciach a okrem toho robí aj údržbárske práce, čo sa zakladá na pravde a pokiaľ uviedol, že pracuje ako strážnik a vypomáha aj ako ošetrovateľ na hospodárskom dvore kde býva to však neznamená, že má 3 pracovné pomery, z ktorých by mal nárok na 3 mzdy a je nelogické, aby ten istý zamestnávateľ uzavrel s tým istým zamestnancom 3 pracovné zmluvy, vyplácal mu za každý pracovný pomer samostatne mzdu a 3 krát bol zaťažovaný odvodovou povinnosťou. Je nepochybné, že zamestnávateľ udeľuje mu ako svojmu zamestnancovi prácu podľa potreby a povahy vykonaných prác napr. v zimnom období ovce na pašu nechodia. Uviedol, že je zamestnaný v spoločnosti Ital Slovak s.r.o. od 1.4.2013 s priemerným mesačným príjmom za obdobie od apríla 2013 do júla 2014 v sume 304,62 Eur, pričom celková výška vyživovacej povinnosti na maloleté deti je 293,13 Eur a po odpočítaní vyživovacej povinnosti na maloleté deti mu ostáva suma 11,49 Eur. Neplnenie vyživovacej povinnosti súdom stanovenej výške je spôsobené tým, že nie je schopný o svojho príjmu uhrádzať určené výživné s poukazom na dlhodobu pretrvávajúce zdravotné problémy si preto našiel prácu, ktorá je pre neho vhodná a ktorú mu jeho zdravotný stav dovoľuje vykonávať, pričom nie je v jeho možnostiach ovplyvniť výšku príjmu. Z uvedeného dôvodu navrhol zmeniť rozsudok a znížiť výživné od 24.2.2014.

Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhla zmeniť rozsudok v napadnutej časti tak, že vyhovie jej odvolaniu v celom rozsahu a otca zaviazá nahradiť matke trovy konania. Poukázala na to, že zo strany otca ide o šikanovaný výkon práva a len 5 mesiacov po doručení rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7CoP 125/2013 dňa 30.8.2013. Pokiaľ otec poukazuje na to, že jeho vážny a nepriaznivý zdravotný stav bol preukázaný doložením lekárskeho správ, z ktorých je zrejmé, že jeho zdravotné problémy sú dlhodobého charakteru a vyslovil názor, že nie je pravdou, že by sa vzdal výhodnejšieho zárobku a odišiel k zamestnávateľovi, u ktorého má nižší príjem a poznamenáva, že v súčasnej dobe je otec zamestnaný a je zjavné, že jeho zdravotný stav mu umožňuje vykonávať prácu, preto je nepochopiteľné, prečo otec opätovne bol schopný podať návrh na zníženie výživného. Skutočnosť, že otec sa dobrovoľne vzdal výhodnejšieho zárobku a odišiel k zamestnávateľovi, u ktorého má nižší príjem, ktorú skutočnosť ustálil už vo svojom rozhodnutí Okresný súd Košice - okolie sp. zn. 9P 247/2010 a otec už v tom čase uvádzal príjem 274,53 Eur u zamestnávateľa Q. s.r.o. Citovala § 75 ods. 1 Zákona o rodine a zhrnula, že otec by mal niesť zodpovednosť za svoje rozhodnutie byť otcom a musel si byť vedomý následkov, ktoré predstavuje ďalšia vyživovacia povinnosť, narodeniny maloletého B. a mal. Pavlíny, pričom vzhľadom na uvedené nie je zrejmé, ako otec usmerňuje svoje pracovné a životné aktivity, keďže sa presťahoval do Z. B., zmenil zamestnávateľa a založil si novú rodinu. Zdôraznila, že došlo k takej zmene pomerov na strane maloletých detí, ktoré zakladajú nárok na zvýšenie výživného pre maloleté deti, pretože od predchádzajúcej úpravy výživného sa pomery zmenili a ich výdavky sú vyššie. Uviedla, že je jedinou živiteľkou rodiny a po odrátaní všetkých výdavkov jej čistý príjem predstavuje 250,- Eur, z čoho musí splácať manželskú pôžičku 120,- Eur, z ktorej otec zakúpil osobné motorové vozidlo, ktoré následne podpálil a zničil.

K odvolaniu rodičov sa kolízny opatrovník písomne nevyjadril.

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. a dospel k záveru, že nie sú podmienky ani na jeho potvrdenie, ani na jeho zmenu, preto ho podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušil a podľa ods. 2 cit. zák. ust. vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. súd rozhodnutie zruší, len ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Podľa § 120 ods. 2 O.s.p. vo veciach, v ktorých konanie možno začať aj bez návrhu, ako aj v konaniach o povolenie uzavrieť manželstvo, o určenie a zapretie rodičovstva, o osvojiteľnosti, o osvojenie, vo veciach obchodného registra a v konaniach o niektorých otázkach obchodných spoločností a družstiev (§ 200e) súd je povinný vykonať ďalšie dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu, hoci ich účastníci nenavrhl.

Podľa ods. 3 cit. zák. ust., ak nejde o veci uvedené v odseku 2, súd si môže osvojiť skutkové zistenia založené na zhodnom tvrdení účastníkov.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Z cit. ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine vyplýva, že zmenou pomerov sa rozumie výrazná zmena tých okolností na jednej strane alebo na druhej strane, t.j. oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom, pričom musí ísť o zmenu trvalú, nielen prechodnú a musí ísť o zásadnú zmenu v tých okolnostiach, z ktorých vychádzalo predchádzajúce rozhodnutie o výživnom. V konaní o znížení výživného je preto potrebné porovnať pomery, z ktorých vychádzalo predchádzajúce súdne rozhodnutie o výživnom s pomermi existujúcimi v čase rozhodovania súdu o návrhu na zmenu výživného. Aj pri rozhodovaní o výživnom v dôsledku zmeny pomerov sa použijú zásady, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného. V danom prípade ide o ust. § 62 ods. 1,2,4 a 5 a ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Z ust. § 120 ods. 2 O.s.p. nepochybne vyplýva, že v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu je súd povinný dbať na to, aby skutkový stav zistil čo najúplnejšie. Rozhoduje, ktoré z navrhovaných dôkazov treba vykonať a vykoná aj iné dôkazy, než sú navrhované. Odvolací súd po preskúmaní rozsudku súdu prvého stupňa a konania, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že súd prvého stupňa sa neriadil dôsledne ust. § 120 ods. 2 O.s.p., ktoré platí pre konania, ktoré môže súd začať aj bez návrhu, ktorým je nesporne aj konanie o zníženie a zvýšenie výživného pre maloleté deti, to znamená, že súd mal povinnosť zisťovať skutkový stav veci aj bez návrhu účastníkov konania, napriek tomu nezistil osobné a majetkové pomery otca dostatočným spôsobom, nezistil dôsledne príjmové pomery otca za celé rozhodné obdobie, nezistil možnosť otca zamestnať sa vzhľadom na dĺžku jeho zhoršeného zdravotného stavu, nakoľko vychádzal z neaktuálnych lekárske správ, ktoré boli posudzované už v predchádzajúcich konaniach a aktuálne lekárske správy o zdravotnom stave otca nevyžiadal a z toho hľadiska neposúdil jeho potencionálne schopnosti a možnosti v súlade s ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, vyživovaciu povinnosť k mal. B. mal otec už aj v čase predchádzajúcej úpravy výživného, preto nemohol ani vec správne právne posúdiť a z týchto dôvodov musel odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušiť. Odvolací súd zároveň dodáva, že výrok napadnutého rozsudku týkajúci sa počiatku plnenia zníženého výživného je neurčitý a z hľadiska ustanovenia § 78 ods. 1 Zákona o rodine nezákonný, pretože zmena predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom a jej počiatok musí mať podklad v okamihu zmeny pomerov, prípadne dňom začatia konania, ak neboli preukázané dôvody hodné osobitného zreteľa pre zníženie výživného spätne pred dňom podania návrhu (§ 77 ods. 1. vety tretej Zákona o rodine).

Po vrátení veci bude povinnosťou súdu prvého stupňa dôsledne vykonať dokazovanie v naznačenom smere, prípadne v širšom rozsahu, ak sa ukáže byť potrebným, vyhodnotiť dôkazy podľa § 132 O.s.p., a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti s prihliadnutím na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, dôsledne sa vysporiadať s odvolacími námietkami matky, vo veci opäť rozhodnúť a odôvodniť rozsudok podľa § 157 ods. 2 O.s.p. vo všetkých jeho výrokoch tak, aby jeho závery boli spätne preskúmateľné.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.